

v Psychologické laboratoři Akademie věd v Brně s orientací na výzkum osobnosti, a to v dimenzích poruchové i neporuchové činnosti.

S. Kratochvíl – psychoterapie integrativně

Stanislav Kratochvíl (nar. 1932) pracuje jako vedoucí klinický psycholog v psychiatrické léčebně v Kroměříži a současně je profesorem klinické psychologie na FF Univerzity Palackého v Olomouci. Představuje zde dalšího významného zástupce moravské psychoterapie. Jeho výzkumy se zaměřovaly zejména na zkoumání podstaty hypnózy, hypnability a hypnotických jevů, dále na proces a účinnost skupinové psychoterapie, na funkční sexuální poruchy mužů a žen a jejich terapii (s vypracováním léčebného postupu pro partnerské dvojice a ověřováním jeho účinnosti na psychoterapeutickém oddělení Psychiatrické léčebny v Kroměříži).

Kratochvílova teoretická orientace je eklektická a integrativní. To mu umožňuje přistupovat ke každému ze současných významných směrů nezaujatě, se snahou o postižení jeho přínosu a podněcuje ho, aby předkládal existující různorodé psychoterapeutické metody tak, aby jich bylo možno v praxi v co nejširším měřítku využívat. Cestu k řešení sporných otázek vidí ve vědeckém výzkumu.

O. Kondáš – psychoterapie na Slovensku

Ondrej Kondáš (nar. 1930), bývalý vedoucí Katedry psychologických věd Univerzity Komenského v Bratislavě, řešil ve druhé polovině 20. století psychoterapeutické problémy z hlediska plodného přístupu, který nazývá **discentní psychoterapie**. Jde o aplikaci teorie učení v oblasti psychoterapie. Koncepce tohoto přístupu se opírají o dobře uspořádané psychologické experimenty a o zjištění, která se dají kdykoliv opakovat a dokázat. Kondáš patří mezi průkopníky tohoto směru, který vychází z behaviorální terapie a který je indikován zvláště u poruch, jako jsou strach, tréma, koktavost, dyslexie, tiky a obsese. Kondáš provádí klinický výzkum od r. 1958, kdy se začal zabývat otázkami aplikace principů psy-

chologie a teorie učení v psychopatologii a psychoterapii. Hlavní zájem byl věnován neurotickým poruchám a jejich psychoterapii učení.

Psychologické poradenství – psychoterapie mimo zdravotnictví

Psychologickým poradenstvím se rozumí praxe v profesním poradenství, pedagogicko-psychologickém poradenství a v poradnách pro manželství a mezilidské vztahy.

Mezi dvěma světovými válkami bylo u nás psychologické poradenství orientováno na profese (tzv. profesionální poradenství). Po druhé světové válce je patrný rozvoj poradenství pedagogického a manželského. Dnes jsou manželské a předmanželské poradny označovány jako poradny pro rodinu a mezilidské vztahy. Psychoterapeutické postupy se používají zčásti také v pedagogicko-psychologických poradnách.

Ve srovnání s celosvětovým vývojem bylo a je u nás poradenství na velmi slušné úrovni. Jeho vývoj u nás probíhal podobně jako jinde ve světě, nejsilnější je tradice poradenství v USA. Historii školní a poradenské psychologie ve světě zpracoval v češtině VÁCLAV MERTIN (nar. 1951), poradenský psycholog, ve zpravodaji „Výchovné poradenství“ (1999, č. 20). Základy našeho pedagogicko-psychologického a pedagogicko-sociálního poradenství, které je v evropském měřítku uznáváno a ceněno, položil CYRIL STEJSKAL. Problematika poraden a další působení na úrovni psychoterapie mimo oblast zdravotnictví, např. ve výchovných ústavech, není dosud celkově zpracována.

Jak píše psycholog manželské a rodinné poradny v Brně T. NOVÁK (nar. 1946), na přelomu 19. a 20. století vznikají na základě psychotechnického přístupu poradny zjišťující psychické i fyzické předpoklady zájemců o profesi či studium. Srovnávali je pak jak s požadavky jednotlivých profesí, tak s požadavky pracovního trhu. Rozvoj těchto pracovišť v Československu nastal ve 20. a 30. letech. Je spjat zejména se jmény pracovníků tehdejšího Ústavu lidské práce v Praze – J. Doležalem, J. Stavělem, F. Hyhlíkem a J. Váňou. Na Mora-